

Statenmededeling

Onderwerp

Evaluatie Sportagenda Brabant beweegt 2016-2019

Datum

5 februari 2019

Documentnummer

GS: 4464612

PS: 4479947

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De uitkomsten van de beleidsevaluatie ex artikel 217a van de [Sportagenda Brabant Beweegt 2016-2019](#)

Aanleiding

Op 24 juni 2016 hebben Provinciale Staten het [Statenvoorstel 30/16 A: "Brabant Beweegt", sportagenda 2016-2019](#) vastgesteld. In de afgelopen twee en een half jaar hebben wij uitvoering gegeven aan dit sportbeleid, waarbij het streven was om Brabant via vier sportlijnen maatschappelijk en economisch sterker te maken door sport.

Eind 2019 loopt het sportbeleid met inzet van tijdelijke middelen af.

In de [Onderzoeks- en adviesagenda 2018](#) is de evaluatie van de Sportagenda opgenomen in het kader van Artikel 217a.

Reeds in het Statenvoorstel is aangegeven dat we – hoewel de uitvoering van de sportagenda doorloopt tot eind 2019 - eind 2018 het sportbeleid zouden evalueren, zodat we in 2019 op basis hiervan voorstellen kunnen doen voor de nieuwe bestuursperiode.

Het evaluatieonderzoek is in de periode juli – dec 2018 door [BMC](#) uitgevoerd.

In deze statenmededeling vindt u de hoofdconclusies, op basis van de vijf gestelde onderzoeksvragen (uit het [onderzoeksplan](#)):

1. In hoeverre zijn de doelen en KPI's van de Sportagenda bereikt?
2. In hoeverre hebben de ingezette instrumenten hieraan (naar verwachting) bijgedragen?
3. Is de provinciale rol van waaruit dit is gebeurd, nog steeds de meest geëigende rol?

4. Zijn de provinciale middelen (mensen, financiële middelen) op een effectieve en efficiënte manier ingezet?
5. In hoeverre is de Brabantse sportinfrastructuur toekomstbestendig?

Datum

5 februari 2019

Documentnummer

GS: 4464612

PS: 4479947

Een volledig overzicht van de conclusies en aanbevelingen vindt u terug op pagina 50-55 van de bijgevoegde rapportage 'Evaluatie Sportagenda Brabant Beweegt 2016-2019'.

Bevoegdheid

Het laten verrichten van een adequate evaluatie van het gevoerde sportbeleid betreft een taak van ons college.

Kernboodschap*Algemeen*

Brabant is zowel economisch als sociaal-maatschappelijk sterker geworden door de uitvoering van de Sportagenda Brabant Beweegt 2016-2019. Economisch vooral door extra bestedingen in de Brabantse vrijetijdseconomie vanuit grote sportevenementen, door de aanwezigheid van een topsport- en talentencentrum (CTO/RTO) die zorgt voor bestedingen en werkgelegenheid in de regio, en door het ontstaan van nieuwe startups en (technologisch) innovatieve producten in het sport- en beweegdomein. Sociaal-maatschappelijk vooral door de aandacht en inzet voor het meedoen (meesporten) van mensen met een beperking en de verbindende kracht (ontmoeten, cohesie, trots) van sportevenementen en side-events.

Daarnaast zijn de provincie en de uitvoeringpartners wendbaar gebleken, door nieuwe kansen op het gebied van Urban Sports binnen de sportagenda te benutten.

1. In hoeverre zijn de doelen en KPI's van de Sportagenda bereikt?

Hoewel (nog) niet elke KPI is/wordt behaald, heeft iedere sportlijn in meer of mindere mate bijgedragen aan de ontwikkeling van de Brabantse economie en de sociale veerkracht binnen de provincie. De afgelopen jaren is er gestuurd op de samenhang tussen de sportlijnen en is die samenhang gegroeid.

Aangepast/uniek sporten: De verwachting is dat de doelstelling/KPI niet geheel binnen de huidige bestuursperiode behaald zal worden. De belangrijkste oorzaak hiervan is de relatief lange aanlooptijd die nodig bleek om samen met partners projecten en activiteiten op een duurzame wijze op te zetten. Sinds de start van de communicatiecampagne Uniek Sporten Brabant begin 2018 is er een stijgende lijn in de resultaten te zien. Als de lijn zich doorzet, kan eind 2019 87% van de doelstelling behaald worden.

Evenementen: De focus op minder maar sterkere evenementen heeft geleid tot het gewenste resultaat: meer focus en aandacht op minder evenementen en de eerste successen op de zogenoemde 'wow'-evenementen, zoals de Vuelta 2020.

Organisatoren van (met name) incidentele evenementen zijn zich bewust van de provinciale doelstellingen (maatschappelijke en economische spin-off) en dragen daar bewust aan bij. Organisatoren van jaarlijks terugkerende evenementen moeten hiertoe meer geprikkeld worden, wat ook al gebeurt. De KPI met betrekking tot de economische spin-off is reeds behaald. De evenementen bieden bovendien een belangrijk platform voor relatiemanagement, zowel voor de provincie als voor de (potentiële) private partners van BrabantSport.

Datum

5 februari 2019

Documentnummer

GS: 4464612

PS: 4479947

Talentontwikkeling: Hoewel de inzet vanuit het CTO/RTO Zuid voor de ondersteuning van de 24 talentenprogramma's in Brabant conform planning is verlopen, is het streven (KPI) van een hoger tevredenheidscijfer niet behaald. Uit het onder de sporters gehouden onderzoek kwamen hiervoor geen duidelijke oorzaken naar voren. Het CTO/RTO gaat hierover in gesprek met de sportbonden/coaches. Mogelijk speelt de relatief grote wisseling in de ondersteunde programma's en daarmee de vertegenwoordiging van andere sporttakken/nieuwe sporters in de respondentengroep een rol.

Technologie en innovatie: De KPI van 5 grote (Europese) projecten in uitvoering, is behaald. Deze KPI was echter inputgericht en niet gericht op outcome, wat bij het opstellen van de sportagenda niet mogelijk bleek: de provinciale inzet bij de sportlijn Innovatie & Technologie is vooral gericht op aanjagen en verbinden. Wanneer dieper wordt ingezoomd op de afzonderlijke projecten, ontstaat het beeld dat de projecten op het gebied van innovatie in meer of mindere mate wel een economisch en sociaal-maatschappelijk effect sorteren. Ook heeft het cluster rond Sport & Technology landelijk gezien een goede naam.

BrabantSport: BrabantSport wordt door de stakeholders (h)erkend als de uitvoeringsorganisatie op het gebied van sport in Noord-Brabant. Zij geven aan het belangrijk te vinden dat er snel en daadkrachtig geschakeld kan worden. Dit is met BrabantSport ook het geval. De uitvoering van de opdracht aan BrabantSport om meer private partijen te (ver)binden aan de sport in Brabant en de sport minder afhankelijk te maken van provinciale gelden loopt volgens planning.

2. In hoeverre hebben de ingezette instrumenten hieraan (naar verwachting) bijgedragen?

In de uitvoering van de sportagenda is gebruikgemaakt van de instrumenten marktconforme sponsoring (bij jaarlijks terugkerende evenementen), begrotingssubsidies/projecten (voor projecten op het gebied van uniek sporten, incidentele evenementen, urban sports en sportinnovatie), begrotingssubsidies/exploitatie (voor inzet van de uitvoeringsorganisaties) en een subsidieregeling (gericht op side-events Uniek Sporten).

- De provincie en BrabantSport stimuleert evenementenorganisatoren om side-events Uniek Sporten te organiseren rondom evenementen. Organisatoren van incidentele evenementen incorporeren die side-events vaak in het hoofdevent, organisatoren van structurele evenementen zien

het maatschappelijk belang ook steeds vaker, maar de regeling is nog niet maximaal effectief. Dat komt waarschijnlijk doordat organisatoren zelf 50% in deze side-events moeten investeren; de subsidieregeling voorziet in de resterende 50%. Het besef ten aanzien van het belang van de side-events Uniek Sporten wordt wel groter.

- De effectiviteit van de sponsoring van evenementen wordt via de (ruim) behaalde KPI van de economische spin-off aangetoond (onder meer door de spin-off bij incidentele evenementen; hoe groter de wow-factor, hoe groter de economische spin-off). De marktconforme sponsoring stelt BrabantSport in de gelegenheid om te sturen op maatschappelijke doelstellingen bij organisatoren. Daarnaast kunnen tegenprestaties als hospitality en branding worden gevraagd, die van groot belang zijn voor het binden van private partners.
- De begrotingssubsidie voor het CTO/RTO Zuid is substantieel. Deze is van cruciaal belang voor de aanwezigheid van (landelijke) topsportondersteuning in Brabant en heeft een aanzuigende werking voor de regionale talentontwikkeling, ook richting andere steden.
- Het effect van de financiering (subsidie) voor Innovatie en Technologie is onduidelijk.
- De communicatiecampagne Uniek Sporten heeft effect gesorteerd (stijgende lijn in het aantal mensen met een beperking dat aan het bewegen is geholpen).

Datum

5 februari 2019

Documentnummer

GS: 4464612

PS: 4479947

3. Is de provinciale rol van waaruit dit is gebeurd nog steeds de meest geëigende rol?

Met de sportagenda heeft de provincie duidelijk gekozen voor een bovenlokale rol. De vier sportlijnen gaan over thema's die niet op gemeentelijk of regionaal niveau opgepakt kunnen worden, of waarvan het rendement hoger is zodra het wordt opgepakt op grotere schaal. De provincie zit hierdoor minder op het terrein van lokale overheden (accommodaties, sport- en beweegstimulering, ondersteuning sportverenigingen). De programmalijnen zijn herkenbaar voor het sportveld. De rol van de provincie (en van BrabantSport) is duidelijker en komt nadrukkelijker naar voren in het sportlandschap. De provincie wordt minder gezien als 'flappentap' en meer als samenwerkingspartner, die een verbindende rol vervult.

4. Zijn de provinciale middelen (mensen, financiële middelen) op een effectieve en efficiënte manier ingezet?

De uitvoering is grotendeels op afstand gezet bij programmaorganisatie BrabantSport. Het resultaat hiervan is dat er meer daadkracht in de uitvoering zit. BrabantSport weet partijen, zowel overheidsorganisaties als bedrijven, te (ver)binden en wordt daarvoor (h)erkend door stakeholders uit de Brabantse sportwereld. Het op afstand zetten van de uitvoering van het beleid kan dan ook als effectief en efficiënt worden bestempeld.

Advies is om ook de uitvoering van de sportlijn Uniek Sporten (deze periode hoofdzakelijk nog bij provincie zelf) voortaan bij de externe uitvoeringsorganisatie onder te brengen.

Datum

5 februari 2019

Documentnummer

GS: 4464612

PS: 4479947

Momenteel spelen drie organisaties een prominente rol in de uitvoering van het provinciaal sportbeleid: BrabantSport, Sportservice Noord-Brabant en Stichting Sports & Technology. In het kader van herkenbaarheid voor stakeholders, duidelijkheid en efficiency wordt geadviseerd één loket/uitvoeringsorganisatie voor de provinciale sportagenda in te stellen.

In de beleidsperiode is € 11,5 miljoen incidenteel uitgegeven aan de vier sportlijnen. Daarnaast was er een jaarlijks budget van € 375.000,- (totaal ca. €3,5 mln./jaar). Met deze middelen zijn vier solide sportlijnen neergezet, die voor een aantoonbaar economisch en sociaal-maatschappelijk effect hebben gezorgd.

5. In hoeverre is de Brabantse sportinfrastructuur toekomstbestendig?

De ambitie om BrabantSport meer publiek-privaat te financieren is realistisch. De focus op de sportlijnen en de verbinding tussen die lijnen helpt om een compleet aanbod te kunnen doen aan private partners. Door zowel private partners als stakeholders wordt aangegeven dat er wel wederkerigheid moet zijn in die partnerships. Er wordt niet alleen een coördinerende rol van de provincie verwacht, maar ook een financierende rol. Zo ontstaat er een gezamenlijke publiek-private ambitie, die (ook financieel) gezamenlijk gedragen wordt. De financiering van de bureauorganisatie van BrabantSport is daarbij essentieel, ook voor de beeldvorming. Anders ontstaat het beeld dat BrabantSport bij private partijen eerst haar eigen organisatie moet financieren, voordat private financiering kan renderen voor de inhoudelijke sportlijnen.

Wanneer de provincie Noord-Brabant zich terugtrekt uit de sportlijnen, is het maatschappelijke effect aanzienlijk:

- Bij talentontwikkeling is de verwachting dat de gehele structuur zal wegvallen.
- Bij evenementen is de verwachting dat de meeste structurele evenementen ook zonder provinciale sponsoring kunnen worden georganiseerd. Incidentele evenementen hebben de ondersteuning wel hard nodig. Echter, zowel structurele als incidentele evenementen bieden nadrukkelijk een podium voor bedrijven als partner van BrabantSport. Zonder ondersteuning van/verbinding aan die evenementen kan BrabantSport aanzienlijk minder bieden voor haar (potentiële) partners op het gebied van exposure en zichtbaarheid, waardoor ook de ondersteuning van andere programmalijnen door private partners onder druk kan komen te staan. Daarnaast ontbreekt de mogelijkheid om krachten te bundelen tussen grotere steden en de provincie om grotere topsportevenementen naar Noord-Brabant te halen (afsprak Stedelijke Agenda Brabantstad, summit sport en cultuur) en zal

er (door evenementenorganisatoren) minder of niet gestuurd worden op maatschappelijke effecten van sportevenementen.

- Bij Aangepast sporten wordt vooral de verbindende, overstijgende rol van de provincie noodzakelijk geacht. Er is geen andere partij die deze oppakt. Advies is wel om de coördinerende rol onder te brengen bij een uitvoeringsorganisatie (zoals ook het geval is bij de andere sportlijnen).
- Het effect van het terugtrekken uit de sportlijn Innovatie en Technologie is moeilijk in te schatten. De rol van de provincie is vooral gericht op aanjagen en verbinden en de effecten van deze sportlijn zijn van veel verschillende stakeholders afhankelijk. Advies is om als provincie (via BrabantSport) in ieder geval wel te blijven sturen op de verbinding tussen technologie & innovatie en de andere drie sportlijnen en op verbinding met andere disciplines en beleidsdomeinen.

Datum

5 februari 2019

Documentnummer

GS: 4464612

PS: 4479947

Het college kan zich over het algemeen vinden in de conclusies en aanbevelingen van de onderzoekers. Echter, de beantwoording van de vraag over de toekomstbestendigheid van de sportinfrastructuur focust erg op het eventueel terugtrekken van de provincie ("alles of niks"), en doet naar onze mening te weinig recht aan wat er in de afgelopen periode is opgebouwd. Het sportecosysteem dat aantoonbaar is versterkt, is niet alleen belangrijk gebleken voor de sport zelf, maar voor het hele bestuurlijke netwerk. Sport is een heel effectieve verbinder. Tussen organisaties, tussen maatschappelijke opgaven. We zien in toenemende mate partnerships en businesscases vanuit de sport ontstaan. Hierin zien wij kansen voor de toekomst.

De evaluatie toont een beweging aan, van bedrijven, kennisinstellingen, (grote) gemeenten en maatschappelijke organisaties die het belang zien van sport voor de Brabantse samenleving: het belang van gezonde en vitale burgers, van fitte werknemers, van inclusie, van een aantrekkelijk woon- en leefklimaat waar wat te beleven is, van nieuwe marktkansen, en van een omgeving waarin talenten volledig tot wasdom kunnen komen. Deze partijen willen daar gezamenlijk inzet op plegen en verantwoordelijkheid voor dragen, ook financieel. Op bepaalde onderdelen en voor bepaalde rollen zien zij daar een rol voor de provincie. Een voorbeeld is het Brabants Sportfonds dat nu samen met vijf grote bedrijven in de steigers wordt gezet.

Er zijn naar onze mening verschillende scenario's denkbaar voor de manier waarop en mate waarin de provincie haar rol als verbinder en 'enabler' binnen het sportecosysteem vervult. Het is aan het nieuwe bestuur om deze uit te werken en keuzes te maken.

Consequenties

De evaluatie toont aan dat het gevoerde sportbeleid effectief is. Wanneer de provincie de huidige resultaten wil continueren, is het noodzakelijk om na 2019 door te gaan op de ingeslagen weg.

De aanbevelingen uit de evaluatie bieden handvatten om de eventuele inzet op sport in de nieuwe bestuursperiode inhoudelijk verder aan te scherpen en nog efficiënter te organiseren.

Europese en internationale zaken

N.v.t.

Communicatie

Er is op basis van de feiten en cijfers uit de evaluatie van de Sportagenda een [video](#) gemaakt over de resultaten van het huidige, aflopende sportbeleid. Deze wordt gedeeld via de social media-kanalen van de provincie en BrabantSport. Het evaluatierapport wordt verzonden aan de Zuidelijke Rekenkamer.

Vervolg

De resultaten van de evaluatie worden meegegeven aan het nieuwe provinciebestuur.

Bijlagen

- Rapport "Evaluatie Sportagenda Brabant Beweegt 2016-2019"

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer H.B.W. van den Berg, (073) 680 84 84,
hvdberg@brabant.nl.

Opdrachtnemer: mevrouw T.M. Brinkhoff - Reesink, (073) 681 28 20,
tbrinkhoff@brabant.nl.

Datum

5 februari 2019

Documentnummer

GS: 4464612

PS: 4479947